

Is aardwarmte een veilig en duurzaam alternatief voor aardgas? Stand van zaken aardwarmte

Om de opwarming van de aarde voor toekomstige generaties tegen te gaan, heeft het kabinet in het Klimaatakkoord besloten dat we naar een aardgasvrije samenleving moeten in 2050. Daarvoor hebben zij gevraagd aan gemeenten, provincie en betrokken partijen om dit te organiseren samen met inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden. Dat betekent dat ook Eneco de stadsverwarming verduurzaamd door onder meer te onderzoeken of aardwarmte een alternatief is voor het nu gebruikte aardgas. Het bedrijf Warmtebron Utrecht heeft het initiatief genomen om te onderzoeken of er plekken zijn waar dit in de provincie Utrecht zou kunnen op basis van de ondergrond.

In oktober heeft Warmtebron Utrecht haar zoekgebied verkleind naar Nieuwegein. Het college van B&W heeft daarbij aangegeven om naar een gebied te kijken circa 1,5 kilometer in de omgeving van de WOS-locatie aan de kruising bij de Symphonielaan en het daarbij gelegen stadsverwarmingsnet. De gemeente steunt dit onderzoek vanwege de gezamenlijke zoektocht en verantwoordelijkheid om alle huizen op termijn aardgasvrij te verwarmen. Overigens gebeurt dit niet alleen in Nieuwegein, maar ook op andere plekken in Utrecht (kijk op www.ico-aardwarmte.nl).

Project in pril stadium

Het project is nog in de onderzoeksfase. Het is nog lang niet zeker dat er geboord gaat worden. Daarvoor is het volgens wethouder Duurzaamheid en energietransitie Marieke Schouten nog te vroeg. “We staan nu eigenlijk nog helemaal aan het begin: er is nog geen locatie bekend. Het bedrijf Warmtebron dat aardwarmte wil winnen, zal eerst met een locatievoorstel komen en bijbehorende haalbaarheidsstudie (zie voorlopige processtappen rechtsonder op pagina). Daarin is aan Warmtebron gevraagd om in het onderzoeksrapport in ieder geval in beeld te brengen welke locaties onderzocht zijn, en welke afwegingen per locatie zijn gemaakt. Die gaan wij dan beoordelen. Dat betekent dat we met inhoudelijk experts, met betrokken inwoners, en vervolgens met de gemeenteraad kijken of de belangen van de Nieuwegeinse inwoners die wij vertegenwoordigen, voldoende worden beschermd. Dat betekent: het móet veilig én op een maatschappelijk verantwoorde manier. Ook zullen we afspraken maken over schaderegelingen.”

Pas op de plaats

Wethouder Marieke Schouten geeft ook aan een pas op de plaats te willen maken als het gaat om het tempo, “omdat snelheid ten koste gaat van de zorgvuldigheid. Ik heb de afgelopen weken tijdens eerste bijeenkomsten van Warmtebron over hoe aardwarmte werkt, gezien en in gesprek met inwoners gehoord dat zij zich grote zorgen maken, dat het veel te snel gaat, en dat begrijp ik heel goed. Het is een relatief nieuwe techniek en we hebben op dit moment niet alle risico’s in beeld. Ook hebben we nog niet in beeld welke afwegingen er zijn bij verschillende locaties. Tegelijkertijd wil ik benadrukken dat het zeker niet helemaal nieuw is: we zien bijvoorbeeld dat in het Westland succesvol aardwarmte wordt gewonnen. Ook zijn er helaas negatieve voorbeelden bekend. Daarom gaan we de komende twee jaar uitgebreid de tijd nemen om alle belangen in beeld te brengen en te toetsen of deze goed zijn geborgd.”

Communicatie

“Om alle belangen in alle fases van het project goed mee te nemen, zullen er komend jaar veel verschillende momenten zijn voor en met inwoners om in gesprek te gaan met de gemeente en Warmtebron. Uiteraard hoort daarbij een passend communicatietraject om iedereen tijdig van de juiste informatie te voorzien over de inhoud en over de voortgang van het totale (participatie-)proces. Op basis van een afweging van alle in beeld gebracht belangen, kansen en risico’s zal het college en uiteindelijk de gemeenteraad een besluit moeten nemen.”

Wethouder Marieke Schouten

Naast een besluit van het college en de gemeenteraad heeft het bedrijf Warmtebron Utrecht een Omgevingsvergunning nodig van het Rijk. Zoals gebruikelijk, gelden hiervoor ook nog diverse inspraakprocedures.

Veiligheidsrisico’s

Hoe kijkt de gemeente naar de risico’s? Marieke Schouten: “We hebben nog niet alle risico’s in beeld, dus die moeten goed worden onderzocht, zodat de belangen van onze inwoners goed beschermd worden. Verschillende partijen hebben daarin een verantwoordelijkheid.” Voor de veiligheid van het boren, ligt er een verantwoordelijkheid bij het ministerie van EZK. Die beslist over het afgeven van een Omgevingsvergunning aan het bedrijf Warmtebron en toetst hun plannen op de veiligheid. Staatstoezicht van de mijnen adviseert EZK over het al dan niet afgeven van de vergunning. De gemeenteraad geeft EZK in een zogenoemde verklaring van geen bedenking hoe zij tegen de aanvraag aankijkt.

Onafhankelijk informatie over aardwarmte

Daarnaast is er onlangs een nieuwe onafhankelijke instantie in het leven geroepen voor inwoners en organisaties, genaamd het

Informatie en Consultatie Orgaan (ICO) Aardwarmte. Dit platform biedt objectieve informatie en onafhankelijk advies over lopende projecten op het gebied van aardwarmte. Voor meer informatie kunt u terecht op www.ico-aardwarmte.nl. Volgende week zal het ICO op eigen initiatief een advies uitbrengen over het proces in Nieuwegein tot nu toe.

Verklaring door gemeente voor subsidie

Het college van de gemeente Nieuwegein heeft op 22 oktober 2019 het zogenoemde ‘model toestemming locatie-eigenaar’ voor de SDE+ subsidie ondertekend. In dit standaard subsidieformulier staat geformuleerd dat de gemeente verklaart toestemming te geven aan subsidieaanvrager Warmtebron voor het plaatsen en exploiteren van de productie-installatie op de betreffende locatie gedurende de looptijd van de subsidie’. Marieke Schouten: “De Modeltoestemming geeft geen toestemming voor het eventueel verhuren van de grond en de voorwaarden daarvan. Deze verklaring was nodig voor de subsidieaanvraag. Er kunnen geen enkele rechten worden ontleend door Warmtebron aan de ondertekening en is ingegeven vanuit de wens van het college om verder onderzoek naar de mogelijkheden van aardwarmte mogelijk te maken.” Vanuit RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, als orgaan die de aanvragen van de SDE+ subsidie beoordeelt) is ook aangegeven dat de Modeltoestemming, niet door RVO of wie dan ook kan worden gezien als een overeenkomst.

Meer informatie?

Op www.ikbennieuwegein.nl/aardwarmte kunt u alvast meer informatie vinden over de aanleiding en het voorlopige proces. Hier vindt u onder meer een visuele weergave van de voorlopige processtappen van het besluitvormingstraject en een globaal tijdspad tot eind 2021/begin 2022. ●

